

Інфармацыйная культурна-грамадская газета Гарадоччыны

ГАСЦІНЕЦ

№ 4 (303) САКАВІК 2021 ГОДА

БЕЛАРУСКІ АФАРЫЗМ

Быць беларусам – гэта значыць, свайго ні гуку не забыць, усё чужое перайначыць, каб Беларусі вечнай быць.

Рыгор Барадулін

ПЕРАСЛЕД

СПРАВА ЖУРНАЛІСТА КАЗАКЕВІЧА

Суд Першамайскага раёну Віцебску 17 сакавіка разгледзеў дзве адміністрацыйныя справы ў дачыненні да журналіста-фрылансера Змітра Казакевіча. Суддзі Андрэй Шыдлоўскі і Вераніка Барысава прызналі яго вінаватым у незаконным вырабе прадукцыі сродкаў масавай інфармацыі (ч.3 арт. 23.5 КаАП) і аштрафавалі агулам на 60 базавых велічынь (усяго 1740 рублёў).

Супрацоўнікі Першамайскага РАУС склалі на журналіста два пратаколы – за два артыкулы, апублікаваныя ў лютым на сайце belsat.eu. На пачатку першага судовага паседжання Зміцер Казакевіч хадайнічаў, каб справы аб'ядналі ў адну, бо яны аднолькавыя па сутнасці. Але суддзя Андрэй Шыдлоўскі хадайніцтва не задаволіў.

Паводле першага пратаколу, 2 лютага Казакевіч, выконваючы функцыі журналіста замежнага СМІ без акрэдытацыі ў МЗС, «злоўжываючы правамі і з парушэннем абавязкаў журналіста», незаконна стварыў матэрыял пад назвай «Выкладчыка віцебскага ўніверсітэту звольнілі за бел-чырвона-белыя фіранкі на акне», які быў размешчаны на сайце Белсату.

Журналіст сваёй віны не прызнаў, сцвердзіўшы, што адміністрацыйны пераслед у дачыненні да яго вядзецца выключна з палітычных прычын.

Падчас судовага паседжання журналіст цытаваў вытрымкі з раману Джорджа Оруэла «1984»: «Свабода – гэта свабода казаць, што двойчы два ёсць чатыры. Як толькі гэта будзе гарантавана, усё астатняе прыйдзе само сабой».

«Абвінавачваюць мяне толькі таму, што цягам многіх гадоў я спрабую казаць, што двойчы два – чатыры, а не пяць і не шэсць», – сказаў на судзе Казакевіч.

Якія-небудзь тлумачэнні па сваёй справе даваць адмовіўся.

«Бо сорамна мне нешта зараз тлумачыць і бараніцца, калі за кратамі знаходзяцца больш за 10 маіх калег, у тым ліку журналісткі Белсату Дар'я Чульцова і Кацярына Андрэева», – заявіў журналіст.

Нагадаў таксама, што ў Беларусі на сёння 291 палітвязнявалены.

Суддзя Шыдлоўскі пастанавіў прызнаць Змітра Казакевіча вінаватым і аштрафаваць яго на 30 базавых велічынь. Гэта максімальны штраф, прадугледжаны арт. 23.5 КаАП. Столькі ж, але за іншы артыкул на сайце, прысудзіла журналісту і суддзя Вераніка Барысава.

Зміцер Казакевіч збіраецца абскардзіць судовыя рашэнні.

Уладзімір Бяляўскі
"Віцебская вясна"

COVID-19

УВЕЛИЧИЛАСЬ ЗАБОЛЕВАЕМОСТЬ КОРОНАВИРУСОМ

В Городокском районе увеличилась заболеваемость коронавирусом. По состоянию на 18 марта в районе было выявлено уже 2270 случаев заражения коронавирусом. Это данные местного штаба по противодействию распространению инфекции. В Витебской области еще только в Верхнедвинском районе дают населению данные про эпидемию.

Перед этими данными последние были опубликованы 15 февраля — в прошлом месяце. С того времени прирост составил 157 человек. Это больше на 47 человек, чем в период с 28 января по 15 февраля.

При этом, по данным местного штаба по противодействию распространению инфекции, уже вылечены 2199 человек. Сейчас в активной фазе заболевания всего у 71 пациента. 48 из них на самоизоляции, а 23 госпитализировано. Напомним, что месяцем ранее 15 февраля было госпитализировано только 10 человек.

Обязательный массовый режим в Городокском районе никто не отменял. Но многие люди в государственных учреждениях и магазинах уже не носят масок. Стоит ли расслабляться?

Массовая вакцинация в Городокском районе российской вакциной еще не начиналась. Все желающие сделать прививку могут записаться, позвонив в райбольницу. Заявки по телефону 5-69-60. Александр ТРОФИМОВ, зам. гл. врача УЗ «Городокская ЦРБ».

Л. Антонов

ЗНАЧНА БОЛЬШ НАВІНАЎ ПРА ГАРАДОК НА HARADOK.INFO

ТУРЫЗМ

ЧАРГОВАЕ ПАСЯДЖЭННЕ РАБОЧАЙ ГРУПЫ ПА ТУРЫЗМУ

10 сакавіка на базе ТОК «Лосвіда» адбылося чарговае пасяджэнне рабочай групы «Аб развіцці турызму і аказанні турыстычных паслуг на тэрыторыі Гарадоцкага раёна».

Турызм - найважнейшая сфера сучаснай эканомікі, з дапамогай якой людзі могуць больш даведацца пра сваю гісторыю, культуру, звычаі, духоўных і рэлігійных каштоўнасцях, а таксама розных краін і іх народаў. У сувязі з пандэміяй, выкліканай COVID-19, экспарт турыстычных паслуг у раёне 2020 г. склаў 2,1% да ўзроўню 2019 г. за мінулы год раён наведалі 6655 турыстаў, у т. л. 171 - замежныя грамадзяне.

Чырвонай ніткай на пасяджэнні гучала думка пра неабходнасць актыўнага развіцця сферы турыстычных паслуг. Аддзелам эканомікі сумесна з сектарам спорту і турызму Гарадоцкага райвыканкама і арганізацыямі раёна распрацаваны план мерапрыемстваў па нарошчванню аб'ёму экспарту турыстычных паслуг у раёне на будучы год.

Зыходзячы з наяўнага турыстычнага патэнцыялу, тэндэнцый попыту, канкурэнтнага асяроддзя на Гарадочыне могуць быць рэалізаваны розныя формы і віды турызму, як традыцыйныя, так і больш сучасныя. Прыкладам апошняга з'яўляецца аграэкатурызм. На 1 студзеня 2020 г. у нас зарэгістравана 7 такіх суб'ектаў. Аб станоўчым вопыце супрацоўніцтва з уладальнікамі баз адпачынку распавяла старшыня Вайханскага сельсавета Лілія Грузневіч.

Таксама ў рэгіёне развіваецца культурна-пазнавальны турызм. Брэндавым мерапрыемствам у яго рамках стала свята народнай творчасці, беларускай паэзіі і фальклору «Гарадоцкі Парнас». Цэлы год у рэзідэнцыі Снягуркі на Бас-востраве арганізоўваюць тэатральна-гульнявыя праг-рамы, конкурсы. У 2019 г. тут быў праведзены першы кулінарны фестываль «Мара гурмана». Важную ролю ў развіцці культурна-пазнавальнага турызму мае раённы краязнаўчы музей, супрацоўнікі якога за 2019-2020 гг. правялі 6 252 індывідуальных экскурсіі і 1969 групавых.

Тэму экатурызму асвятліў дырэктар ГПУ «Карыценскі мох» Сяргей Юшкоў. Сістэма маршрутаў дазваляе ахапіць шырокую публіку і задаволіць інтарэсы кожнага. Так, вырашана развіваць ўзаемадзеянне ўсіх суб'ектаў дадзенай галіны, каб інфармаваць людзей аб існуючай магчымасці з карысцю і пазнавальна праводзіць час.

У раёне створаны ўмовы і для заняткі актыўным турызмам: маецца 104 спартыўных збудаванняў. Традыцыйнымі сталі спаборніцтвы «Гарадоцкая лыжня», «Віцебская лыжня», раённы турслёт, чэмпіянаты і кубкі раёна па валейболе, чэмпіянаты і першынства па футболе сярод дарослых і дзіцячых каманд, велапрабегі.

Асаблівае месца ў спектры аказваемых паслуг займае паляўнічы турызм, які развіваюць РДГА «БТПР», ПУП «Паазер'е», ЗАТ «Асотна». У плане лячэбна-аздараўленчай дзейнасці задзейнічаны магчымасці ТОК «Лосвіда».

У раёне ёсць, чым прыцягнуць людзей, аднак належнай увагі патрабуе развіццё ўнутранага турызму. Трэба праводзіць пастаянную работу па абнаўленні існуючых і стварэнню новых маршрутаў, удасканальваць інфраструктуру і ствараць навігацыі па тэрыторыі раёна (ўсталёўваць інфармацыйныя паказальнікі), мадэрнізаваць матэрыяльную базу і спадарожную інфраструктуру баз адпачынку, санаторна-курортных арганізацый.

Выкарыстанне новых форм работы (онлайн-, відэаэкскурсій, лекцыі ў фармаце відэаканферэнцыі, водныя, бегавыя і велаэкскурсіі, квэсты), а таксама правядзенне фестываляў і маштабных мерапрыемстваў дасць магчымасць стварыць выйгрышнага іміджу і прыцягне пастаянных гасцей.

Вікторыя Паўлава
www.garadvest.by

Пераклад на родную мову рэдактара газеты

Аб'ява

Аператыўная інфармацыя аб падзеях Гарадоччыны, рэгіёна і больш, чым у газеце, зараз па-беларуску і па-расейску з'яўляецца на новым Інтэрнэт рэсурсе: http://haradok.info

****

Наша газета "Гасцінец" пачала размешчацца на партале http://haradok.info ў раздзеле "Газета "Гасцінец", дзе ствараецца архіў за мінулыя гады.

****

Каб атрымліваць кожны нумар газеты «Гасцінец» паведаміце рэдакцыі аб гэтым – і вы яго атрымаеце. Калі ўжо не жадаеце атрымліваць выданне, то патэлефануйце у рэдакцыю.

СПОРТ

ЧЕТВЕРТЫЙ РАЗ ЗАВОЕВАЛА КУБОК БФБ

14 марта в Городке сборная Витебской области в четвертый раз завоевала Кубок Белорусской федерации биатлона.

На лыжероллерной трассе в Городке (на базе областного ЦОР) 13-14 марта прошел заключительный этап Кубка Белорусской федерации биатлона и республиканская спартакиада школьников по биатлону-2021.

Перед финальным этапом лидерство с серьезным преимуществом (более чем в 300 очков) удерживала команда Витебской области, которая уверено побеждала соперников в каждом сезоне Кубка, но интрига — смогут ли другие команды потеснить ее на пьедестале — сохранялась до последнего.

В Кубке федерации в четырех возрастных группах принимали участие 135 спортсменов 2002-2009 годов рождения в составе сборных команд шести областей, города Минска и Новополоцкого училища олимпийского резерва. В эти выходные участники турнира разыграли комплекты наград в гонках с массовым стартом и смешанных эстафетах и определили лучших как в личном, так и командном зачетах.

Кубок Белорусской федерации биатлона проводится в нашей стране в четвертый раз, трижды сборная команда Витебской области завоевывала его, и на этот раз команде удалось оставить позади соперников и повторить успех прежних лет.

В торжественной церемонии награждения победителей и призеров общего и индивидуального зачетов приняли участие председатель Витебского облисполкома Николай Шерстнёв и председатель федерации биатлона Андриан Цибульский.

Николай Шерстнёв отметил, что если в 2022 году, в пятый раз, команда нашей области удержит Кубок у себя, то решено, что он перестанет быть переходящим и навсегда останется на Витебщине. Тем самым перед перспективными спортсменами области поставлена серьезная задача — тренироваться так, чтобы и в будущем доказать, что они — сильнейшие!

В этом году следить за гонками и поддерживать их участников можно было не только с трибуны, но и в режиме онлайн: трансляция соревнований была доступна на youtube-канале Белорусской федерации биатлона. Все желающие болельщики могли принять участие в электронном конкурсе прогнозов и выиграть ценные призы — беговые лыжи, лыжные ботинки, крепления и палки. Несколько сотен болельщиков сделали прогнозы и отдали свои голоса биатлонистам, которые перед финальным этапом Кубка БФБ удерживали лидерство в индивидуальном зачете.

Организаторы Кубка отметили, что наградой для победителей-биатлонистов нынешнего сезона станет поездка на сборы в Мурманск и участие в «Сибирской лыжне», там и в марте-апреле погодные условия позволяют устраивать лыжные гонки.

Екатерина ПУЧКОВА
www.vitbichi.by

ЛІКВІДАЦЫЯ

ДОЛЖЕН ПОЧТИ 3 МИЛЛИОНА ДОЛЛАРОВ

Суд ликвидировал Городокский льнозавод, который остался должен почти 3 миллиона долларов.

Завершено ликвидационное производство в отношении ОАО «Городокский льнозавод», предприятие осталось должно почти 7,4 миллиона рублей, в том числе — более миллиона рублей налогов.

Напомним, что банкротство Городокского льнозавода началось еще 28 июня 2019 года. На предприятии тогда работало всего 10 сотрудников.

Определение о завершении ликвидационного произ-водства экономический суд Витебской области вынес 25 февраля. В нем говорится, что, в связи с неудовлетворением за счет имущества завода, признаются погашенными требования кредиторов на 7 395 906 рублей 61 копейку, в том числе — задолженность в 1 157 273 рубля 38 копеек перед налоговой.

Городокский льнозавод был построен в 1950 году.

Сяржук Серабро
vitebsk.cc

ПРЫРОДА

ЗА СЛОІК БЯРОЗАВІКУ – МЕНШ РУБЛЯ

Гарадоцкі лясгас хутка прыступіць да нарыхтоўкі бярозавіку. У кожным лясніцтве вызначаны ўчасткі лесу, прызначаныя для яго нарыхтоўкі. Лясніцтвамі таксама будзе ажыццяўляцца рэалізацыя насельніцтву нарыхтаванага бярозавіку.

Каб набыць яго, вам неабходна патэлефанаваць у бліжэйшае лясніцтва для ўдакладнення наяўнасці неабходнага вам аб'ёму, пасля гэтага прыехаць ў лясніцтва і аплаціць.

Набыць сок у разліў можна будзе па цане 0,38 рублёў за 1 літр у лясніцтвах. Час працы з 8.00 да 17.00. Абед з 13.00 да 14.00.

Гарадоцкі лясгас прымае папярэднія заяўкі на нарыхтоўку бярозавіка.

Рэалізацыя соку для насельніцтва будзе ажыццяўляцца ў лясніцтвах і лясгасе.

Па пытаннях саманарыхтоўку і набыцця звяртайцеся па тэлефоне ў лясніцтва ці лясгас:

— лесагаспадарчага аддзел лясгаса4-59-09(саманарыхтоўка); — прамысловы аддзел лясгаса 5-69-94 (набыццё).

— Езярышчанскае 3-74-51; — Халамерскае 5-91-29; — Руднянскае 4-83-37; — Межанскае 5-94-47; — Смалоўскае 5-59-09; — Вышадскае 5-08-90; — Пальмінскае 3-21-61; — Гарадоцкае 5-17-82, 5-16-82.

Кошт за 1 літр бярозавага соку ў тары пакупніка (з ПДВ): — у лесе 0,15 кап. — у лясніцтвах 0,25 кап.

Гэта мусіць самы нізкі кошт у вобласці, бо ў Бешанковіцкім раёне кошт у лясніцтвах па 38 капеек за літр.

Для нарыхтоўкі бярозавіку для асабістых патрэб грамадзяне абавязаны звяртацца ў лясніцтва альбо да майстра лесу па месцы жыхарства для ўказанні ім участкаў, прызначаных для нарыхтоўкі соку, правядзення інструктажу аб правілах падсочкі і пры неабходнасці, аказання дапамогі ў яе ажыццяўленні.

Нагадваем, што нарыхтоўка бярозавіку грамадзянамі павінна рабіцца пад кантролем работнікаў лясной аховы, каб пазбегнуць парушэнні тэхналогіі падсочкі.

Таксама нагадваем, што згодна з артыкулам 15.26 Кодэкса Рэспублікі Беларусь аб адміністрацыйных правапарушэннях, парушэнне ўстаноўленых тэрмінаў, прымяненне забароненых сродкаў і метадаў збору соку з дрэваў альбо іншае парушэнне правілаў збору, цягнуць папярэджанне або накладанне штрафу ў памеры да 20 б.в., на індывідуальнага прадпрымальніка — да 100 б.в., а на юрыдычную асобу — да 500 б.в.

Л. Антонаў
Паводле інфармацыі: gorodokforest.by

КРЫМІНАЛ

ОТЕЦ НАНЁС НОЖОМ ПОВРЕЖДЕНИЯ СЫНУ

В суде Городокского района вступил в законную силу приговор в отношении 68-летнего городокчанина, который осуждён по ст.152 Уголовного кодекса Республики Беларусь за умышленное причинение тяжкого телесного повреждения при превышении пределов необходимой обороны. Про это пишет «Гарадоцкі веснік» в номере за 19 марта.

Жертвой пенсионера стал его сын.

Утро в ноябре прошлого года в доме пожилого мужчины начиналось как обычно. Проснувшись, он занялся привычными делами по хозяйству, через некоторое время вместе с женой решили выпить имевшуюся дома бутылку водки. После употребления спиртного пенсионер отправился в гараж полировать ручку кухонного ножа, который затем положил в карман куртки. И забыл о нём. Вернувшийся домой сын хозяина (к слову, ранее он проживал в доме родителей вместе со своей семьёй) также находился в состоянии алкогольного опьянения. Претензии выпившего отца о том, что тот не помогает старикам в домашних делах, мужчина воспринял агрессивно, стал ругаться и бить родителя. Местом действия стала беседка во дворе.

Выплеснув злобу на отца, сын ушёл в дом. Его отец пошел следом. В коридоре сын схватил отца за куртку, а последний, опасаясь дальнейших избиений, вспомнив про нож, достал его из куртки и ударил противника в живот.

Испугавшись того, что сделал, пенсионер отправился в беседку, а сына увезла «скорая». Пожилой мужчина признал свою вину, раскаялся в содеянном, попросил прощения у сына.

Суд Городокского района приговорил пенсионера к штрафу. Приговор вступил в законную силу..

Вот такой приговор вынес суд за тяжелые телесные повреждения, когда пролилась кровь. По 152 статье УК РБ возможно было или наказание исправительными работами на срок до одного года, или арестом на срок до трёх месяцев, или общественными работами.

Суд выбрал то наказание, которое реально пополняет государственный бюджет.

Л. Антонов

ТРАГЕДЫЯ

ЗГАРЭЛА БАБУЛЬКА

Паводле інфармацыі прэс-службы Віцебскага аблупраўлення МНС 5 сакавіка на пажары ў гарадскім пасёлку Езярышча загінула 86-гадовая пенсіянерка.

Пажар адбыўся ўвечары ў пятніцу, званок з паведамленнем аб палаючай хаце паступіў у Гарадоцкі РАНС у 20:04. Загінулую састарэлую гаспадыню знайшлі пажарныя.

Агнём доме знішчаны дах, столевыя перакрыцце, маёмасць, пашкоджаны сцены. Прычыны пажару і гібелі пенсіянеркі ўсталёўваюцца, паведамляецца прэс-службай МНС.

У гэты ж дзень у установе аховы здароўя ад атрыманых траўмаў на пажары 3 сакавіка ў аграгарадку Полымя Сенненскага раёна памёр грамадзянін 1958 г.н ..

Т. Гаражанка

НАРКОТЫКІ

ЗАДЕРЖАЛИ КРУПНЕЙШУЮ ПАРТИЮ МЕФЕДРОНА

У жителя Городка витебские оперативники задержали крупнейшую в этом году партию мефедрона. Про это сообщили в УВД Витебского облисполкома.

20-летний житель Городка в течение нескольких месяцев работал на интернет-магазин по продаже наркотиков. Во время очередной поездки за крупной партией товара он был задержан. В сумке у подозреваемого оперативники обнаружили и изъяли сверток с 99 граммами мефедрона. Молодой человек намеревался разложить наркотики для дальнейшей реализации.

Задержанная партия мефедрона — крупнейшая из изъятых в Витебской области в нынешнем году. До потребителей не дошли почти 300 доз, а общая стоимость изъятых наркотиков на черном рынке составляет более 10000 рублей.

Возбуждено уголовное дело.

УВД Витебского облисполкома

КАНСТЫТУЦЫЯ

ШМАТКРОЦЬ ПЕРАПІСАНАЯ І НЕ ДЗЕЮЧАЯ

Дваццаць сем гадоў таму, 15 сакавіка 1994 года, быў прыняты Асноўны закон Рэспублікі Беларусь. Але за гэтыя гады Канстытуцыя так і не стала галоўным дзеючым законам краіны. Яе тройчы «перапісвалі» на рэферэндумах, але ні адзін з іх не быў легітымным.

Рэферэндум-1995

З ініцыятывай правядзення рэферэндуму выступіў Лукашэнка. Ён прапанаваў на ўсенароднае абмеркаванне чатыры пытанні: «Ці згодныя вы з наданнем рускай мове роўнага статусу з беларускай?»; «Ці падтрымліваеце вы прапанову аб усталяванні новых дзяржаўнага сцяга і дзяржаўнага герба Рэспублікі Беларусь?»; «Ці падтрымліваеце вы дзеянні прэзідэнта Рэспублікі Беларусь, скіраваныя на эканамічную інтэграцыю з Расійскай Федэрацыяй?»; «Ці згодныя вы з неабходнасцю ўнясення змен у Канстытуцыю Рэспублікі Беларусь, якія прадугледжваюць магчымасць датэрміновага спынення паўнамоцтваў Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь у выпадках сістэматычнага або грубага парушэння Канстытуцыі?».

Ужо ад пачатку фармулёўкі пытанняў былі незаконнымі. Яны супярэчылі Дэкларацыі аб суверэнітэце Беларусі (прэамбуле і артыкулам 1, 2 і 3), Канстытуцыі (прэамбуле, артыкулам 17 і 78), Закону «Аб усенародным галасаванні (рэферэндуме) у Рэспубліцы Беларусь» (артыкул 3). Першае і другое пытанні груба парушалі «неад'емнае права беларускага народа на суверэнную нацыянальную дзяржаўнасць, гарантыі існавання беларускай культуры і мовы». Нельга было выносіць на рэферэндум пытанні наконт мовы і нацыянальных дзяржаўных сімвалаў.

Пытанне аб адабрэнні прарасійскай палітыкі супярэчыць сувернэнай нацыянальнай дзяржаўнасці. Акрамя таго, яно парушае міжнародныя абавязальніцтвы Рэспублікі Беларусь.

Фармулёўка чацвёртага пытання аб прадастаўленні прэзідэнту права спыніць паўнамоцтвы парламента «ў выпадках сістэматычнага або грубага парушэння ім Канстытуцыі» ідзе ў разрэз з нормай Дэкларацыі аб суверэнітэце, згодна з якой толькі Вярхоўны Савет мае права выступаць ад імя беларускага народа, а таксама з шэрагам палажэнняў Канстытуцыі.

Гэты рэферэндум быў прызначаны і з парушэннем працэдуры. 11 красавіка 1995 года Вярхоўны Савет 12-га склікання прыступіў да разгляду прапановы Лукашэнкі, супраць якой выступілі дэпутаты ад БНФ. У выніку ВС не падтрымаў ініцыятыву кіраўніка дзяржавы. Лукашэнка заявіў, што прыпыніць дзейнасць парламента і ўсё адно правядзе рэферэндум. У знак пратэсту дэпутаты ад БНФ абвясцілі галадоўку ў зале пасяджэнняў парламента. Уначы з 11 на 12 красавіка ў парламент уварваліся людзі ў масках, збілі і выкінулі адтуль парламентароў.

13 красавіка 1995 года ВС шляхам паўторнага галасавання прыняў пастанову аб прызначэнні рэферэндуму. Аднак паўторнае галасаванне па працэдуры не дапускалася.

Больш за тое, згодна з Канстытуцыяй, забаранялася ўносіць змены і дапаўненні ў Канстытуцыю (пытанне № 4) у апошнія шэсць месяцаў паўнамоцтваў парламента. У той перыяд рэферэндум наогул не мог быць прызначаны!

Такім чынам, рэферэндум 1995 года быў незаконным. Усе дзеянні, скіраваныя на рэалізацыю пастаўленых на рэферэндуме пытанняў, варта прызнаць злоўжываннем уладай і гвалтам у дачыненні да беларускага народа.

Рэферэндум-1996

Праз дэпутацкае лобі ў Вярхоўным Савеце 13-га склікання Лукашэнка дамогся прыняцця рашэння аб прызначэнні рэферэндуму. Лукашэнка прапанаваў: перанесці Дзень незалежнасці Рэспублікі Беларусь (Дзень Рэспублікі) на 3 ліпеня — Дзень вызвалення Беларусі ад гітлераўскіх захопнікаў; прыняць Канстытуцыю Рэспублікі Беларусь 1994 года са зменамі і дапаўненнямі (новая рэдакцыя Канстытуцыі), прапанаванымі Лукашэнкам. А таксама адказаць на пытанні: «Ці выступаеце вы за свабодныя, без абмежаванняў, куплю і продаж зямлі?», «Ці падтрымліваеце вы адмену смяротнага пакарання?».

Былі яшчэ і пытанні ад парламента, але на іх мы спыняцца не будзем.

Пытанне аб пераносе Дня незалежнасці на 3 ліпеня было ўвогуле недарэчным, бо супярэчыла рэчаіснасці. Вядома, што Дэкларацыя аб суверэнітэце Беларусі была прынятая 27 ліпеня, і падвяргаць сумневу гэты факт проста нельга.

Безумоўна, галоўным было пытанне аб прыняцці Канстытуцыі Беларусі «са зменамі і дапаўненнямі (новай рэдакцыі Канстытуцыі)». Для большасці суддзяў КС было зразумела, што Лукашэнка прапануе на рэферэндум новую Канстытуцыю — і тым самым адмяняе дзеючую Канстытуцыю. Аднак з-за супрацьстаяння ў складзе суда прыняць прынцыповае рашэнне па гэтым пытанні не ўдалося. У выніку КС прызнаў, што «папраўкі» не могуць выносіцца на абавязковы рэферэндум і, адпаведна, не могуць быць уключаны ў тэкст Канстытуцыі пасля іх прыняцця.

Больш за тое, пытанне пра Канстытуцыю не магло быць вынесена на рэферэндум, паколькі на яго нельга было даць аднаэначны адказ. Цяжка нават зразумець, за што прапанавалася галасаваць: за змены і дапаўненні ў Канстытуцыю, за новую рэдакцыю Канстытуцыі або за новую Канстытуцыю?

Пытанне аб куплі і продажы зямлі было сфармулявана правакацыйна, бо адказ на яго чаканы. Продаж зямлі «без абмежаванняў» супярэчыць інтарэсам народа, які з'яўляецца ўласнікам усіх рэсурсаў і багаццяў на сваёй тэрыторыі.

І нават пытанне аб адмене смяротнага пакарання было складаным для разумення. Што такое адмена? Мараторый, невыкананне пакарання, пажыццёвае зняволенне? У сувязі з гэтым яно таксама не магло выносіцца на рэферэндум.

На падставе рашэння Канстытуцыйнага суда ад 4 лістапада дэпутаты парламента зрабілі галасаванне пра Канстытуцыю «рэкамендацыйным». Лукашэнка не пагадзіўся з рашэннем КС і «адмяніў» яго (указам ад 7 лістапада 1996 года № 459). Ён запатрабаваў ад органаў улады, у тым ліку Цэнтрвыбаркама, праводзіць абавязковы рэферэндум па пытанні пра змены ў Канстытуцыю.

Старшыня Цэнтрвыбаркама Віктар Ганчар на прэс-канферэнцыі 14 лістапада 1996 года выказаў свой пратэст — і быў вызвалены ад пасады прэзідэнцкім указам. На яго месца Лукашэнка прызначыў Лідзію Ярмошыну. Будынак Цэнтрвыбаркама быў заблакаваны людзьмі ў «форме», якія не прапускалі ў яго нікога да падвядзення вынікаў рэферэндуму.

З 27 лістапада 1996 года «новая рэдакцыя Канстытуцыі» была ўведзена ў дзеянне. Легітымныя органы ўлады (Вярхоўны Савет, Кантрольная палата, Канстытуцыйны суд) былі незаконна распушчаныя.

Спецкамісія Вярхоўнага Савета на чале з Ганчаром кваліфікавала гэта як захоп дзяржаўнай улады неканстытуцыйным шляхам.

Рэферэндум-2004

Пасля прэзідэнцкіх выбараў 2001 года стала пытанне падаўжэння тэрміну паўнамоцтваў Лукашэнкі. Асноўнай перашкодай з'яўлялася палажэнне артыкула 81 Канстытуцыі, згодна з якім адна і тая ж асоба не магла быць прэзідэнтам больш за два тэрміны. Трэба было зноў мяняць Канстытуцыю.

Чарговы рэферэндум быў абвешчаны ўказам кіраўніка Беларусі ад 7 верасня 2004 года № 431 (раней прызначэнне плебісцыту было выключна прэрагатывай парламента). На абмеркаванне выносілася адно, але вельмі аб'ёмнае пытанне: «Ці дазваляеце вы першаму прэзідэнту Рэспублікі Беларусь Лукашэнка А. Р. удзельнічаць у якасці кандыдата ў прэзідэнты Рэспублікі Беларусь у выбарах прэзідэнта і ці прымаеце частку першую артыкула 81 Канстытуцыі Рэспублікі Беларусь у наступнай рэдакцыі:„Прэзідэнт абіраецца на пяць гадоў непасрэдна народам Рэспублікі Беларусь на аснове ўсеагульнага, свабоднага, роўнага і прамога выбарчага права пры таемным галасаванні"»?

Указ уступіў у сілу на наступны дзень пасля яго выдання, калі ўжо ішла кампанія па выбарах дэпутатаў Палаты прадстаўнікоў. Рэферэндум пайшоў «у дадатак» да выбараў, якія адбыліся 17 кастрычніка.

Але такі парадак прызначэння рэферэндуму не адпавядае артыкулу 74 нават «новай Канстытуцыі». Згодна з часткай 3 гэтага артыкула, дата правядзення рэферэндуму прызначаецца не пазней

(працяг на стар. 4)

ПРАЎДА ЖЫЦЦЯ

«МОЛЧАНИЕМ ПРОДАЕТСЯ БОГ»

Архиепископ Гродненский и Волковысский Артемий в Прощеное воскресенье высказался о ситуации в Беларуси: «Быть христианином — это значит быть крестоносцем. Начиная в борьбе со своими пороками, в борьбе со своим личным грехом, в борьбе с общественными настроениями, с церковными проблемами — это крест тяжелый, который надо нести, иногда жертвуя собой.»

— Сейчас, конечно, времена очень сложные. Господствуют пороки, господствует зло. Это все разъединяет людей. И общественное разъединение, как мы все знаем, происходит. Причина в том, что царство мира сего желает видеть в церкви только идеологически-политический аппарат, подвластный ее механизму, — сказал священнослужитель.

Архиепископ отметил, что церковь прежде всего «Царство Божие на земле».

— Идти путем приспособленчества — это путь самоуничтожения. Входить в политику, входить в какие-то другие проблемы, тоже не присуще церкви. Но церковь не должна быть безразлична ко всему происходящему. Новомученики и праведники нашего времени всегда говорили: «Молчанием продается Бог». Быть христианином — это значит быть крестоносцем. Начиная в борьбе со своими пороками, в борьбе со своим личным грехом, в борьбе с общественными настроениями, с церковными проблемами — это крест тяжелый, который надо нести, иногда жертвуя собой.

Архиепископ Артемий — один из немногих иерархов Белорусской православной церкви, который открыто высказывает свое мнение о происходящем в Беларуси. Во время августовских событий он резко осуждал насилие как в официальных воззваниях, так и с церковного амвона.

В конце ноября прошлого года БПЦ получила предупреждение от уполномоченного по делам религии и национальностей. С чем конкретно было связано предупреждение, не разглашается, но митрополит Вениамин в письме архиепископу Гродненскому и Волковысскому Артемию попросил его обеспечить во вверенной ему епархии соблюдение белорусского законодательства, а также «решений и позиции Синода Белорусской православной церкви».

Ранее Александр Лукашенко потребовал от представителей различных конфессий не вмешиваться в вопросы политики: «Дорогие мои священнослужители, остепенитесь и займитесь своим делом. [...] Вам будет стыдно и позорно за то, какую вы, некоторые, позицию занимаете сейчас. И государство с безразличием на это смотреть не будет».

Тут.бай

КАНСТЫТУЦЫЯ

(пачатак на стар. №3)
чым за тры месяцы з дня выдання ўказа прэзідэнта аб прызначэнні рэферэндуму.

Калі прытрымлівацца літары Канстытуцыі, то бачна, што на рэферэндум могуць выносіцца «важнейшыя пытанні» дзяржаўнага і грамадскага жыцця. Між тым, пастаўленае пытанне адлюстроўвае праблему аднаго грамадзяніна — Аляксандра Лукашэнкі, які да гэтага двойчы прыносіў прысягу на вернасць Канстытуцыі.

На рэферэндум ставілася пытанне, непасрэдна звязанае з удзелам у прэзідэнцкіх выбарах і наступным выбраннем на пасаду Лукашэнкі. Між тым, у адпаведнасці з часткай 2 артыкула 112 Выбарчага кодэкса, «на рэспубліканскі рэферэндум не могуць выносіцца пытанні... звязаныя з абраннем і вызваленнем ад пасады прэзідэнта Рэспублікі Беларусь».

Уключэнне ў бюлетэнь для галасавання пытання, у фармулёўцы якога захоўваюцца, па сутнасці, два розныя паводле зместу і сэнсу пытанні (пра дазвол Лукашэнку балатавацца і пра «папраўку» ў Канстытуцыю), таксама забараняецца Выбарчым кодэксам. Згодна з ім, «пытанне, якое выносіцца на рэспубліканскі рэферэндум, павінна быць сфармулявана... выразна і ясна з тым, каб на яго быў магчымы адназначны адказ».

Нягледзячы на парушэнне парадку прызначэння рэферэндуму, недапушчальнасць пытання, пастаўленага на галасаванне, грубыя парушэнні заканадаўства пры галасаванні, рэферэндум быў прызнаны адбыўшымся. Па яго выніках былі ўнесены змены ў артыкул 81 «новай Канстытуцыі», і ў 2006 годзе Лукашэнка зноў балатаваўся кандыдатам у прэзідэнты.

Рэзюмэ

Як бачым, усе рэферэндумы насілі неканстытуцыйны, незаконны і недэмакратычны характар. 3 юрыдычнага пункту гледжання іх вынікі не маюць значэння. Гэта значыць, што Канстытуцыя Рэспублікі Беларусь 1994 года захоўвае свой легітымны характар. Яе трэба ачысціць ад так званых «паправак» і аднавіць дзеянне. А пасля ўжо абмяркоўваць нейкія змены.

Міхаіл Пастухоў, Сяргей Пульша
novychas.by

НАША ЖЫЦЦЁ

АДТОК МЕДЫКАЎ ПАБІЎ РАНЕЙШЫЯ ГАДАВЫЯ ПАКАЗЧЫКІ

У Беларусі публікуюцца дадзеныя ад чыстым прытоку і адтоку рабочых розных сфераў. Параўнаўшы яго, можна ўбачыць, якія галіны ў заняпадзе, а якія растуць. Мы вывучылі графу «Ахова здароўя» як адну з фундаментальных для дзяржавы.

Рэальнасць сумная. Па афіцыйных дадзеных, толькі за студзень 2021 года чысты адток кадраў са сферы аховы здароўя склаў 724 чалавекі.

Калі зазірнуць яшчэ на сайт дзяржаўнай службы занятасці, то станам на 10 сакавіка там 4335 вакансій доктара (+162 з лютага), 1736 вакансій санітараў і 2919 вакансій медыцынскіх сёстраў.

Адсачыўшы дынаміку за апошнія некалькі год, атрымліваецца, што Беларусь губляе медыкаў на чыстай аснове з 2016 года.

Да 2016-га таксама былі гады з чыстым адтокам, але яны дзе-нідзе кампенсоўваліся гадамі з чыстым прытокам. А вось з 2016-га як прарвала.

Пакрысе, пакрысе, і ў 2019-м краіна страціла ўжо больш за 400 спецыялістаў, у 2020-м каля таго, 2021 ужо пабіў усе рэкорды.

З 2021 годам усё зразумела. Мы ўжо неаднаразова апісвалі маштабы ўцёкаў медыкаў.

Чытайце таксама. Эміграцыя медыкаў з РНПЦ анкалогіі набывае трывожны маштаб: «Зона камфорту знішчана людзьмі ў чорным»

Чытайце таксама. «Інтэрны вядуць найцяжэйшых пацыентаў»: вопытныя дактары разбягаюцца з РНПЦ дзіцячай анкалогіі і гематалогіі, сачыць за парадкам даслалі спецслужбіста

Але мы паспрабавалі зразумець, чаму 2019 стаў пераломным, калі медыкі пачалі бегчы рэкорднымі тэмпамі.

Пасля размоваў са спецыялістамі вымалёўваюцца такія асноўныя прычыны:

— У 2019 Польшча і Германія спрасцілі працэдуру пацверджання медыцынскіх дыпломаў краін, якія не ўваходзяць у Еўрасаюз.

— Рэкордная колькасць абітурыентаў, якія паступалі ў медыцынскія ВНУ у 2010 годзе, аказаліся «свабоднымі» у 2019-м пасля заканчэння усіх стадый вучобы.

— У 2019 змянілася сістэма налічэння заробкаў, прэмій і ўліку працоўнага часу, у выніку чаго многія страцілі ў грошах.

Пра гэта нам сказалі некалькі медыкаў, з якімі мы пагаварылі.

Рэпрэсаваныя выкладчыкі БДМУ дадаюць да прычын масавага сыходу той факт, што заробкі медыкаў выглядаюць мізэрнымі, і многія выпускнікі пачынаюць шукаць лепшай долі адразу, як гэта становіцца магчымым.

Гэта справядлівы аргумент. Варта зірнуць у афіцыйную статыстыку заробкаў — прамысловасць абганяе медыцыну на 20–30%. Пры тым што вельмі часта прамысловасць — такая ж датацыйная сфера, як і медыцына.

Даходзіць да абсурдаў: у ліпені 2020 года дырэктар Беларускага металургічнага завода хваліўся 1400 рублямі сярэдняга заробку на прадпрыемстве. Як потым стала вядома, гэта не зарobленыя, а цалкам крэдытныя заробкі. У гэты ж час сярэдні заробак медыкаў па краіне быў 1177 рублёў, нават з улікам кавідных выплат.

Што з гэтым усім рабіць, рашуча не зразумела. Няма ніякіх прыкмет, што адток медыкаў спыніцца.

«Нагрузка павялічваецца, статус падае. Многіх рэпрэсавалі, многія плюнуць і з'ездуць», — лаканічна кажуць «Нашай Ніве» медыкі і дадаюць, што звальненыя такіх ікон прафесіі, як Мартаў і Мрочак, сістэма падштурхоўвае да ад'езду тых, хто раней адкладаў яго.

Арцём Гарбацэвіч
"Наша Ніва"

МЕДЫЦЫНА

«ПОПЕРЛО ТАКОЕ, ЧТО НИ В СКАЗКЕ СКАЗАТЬ, НИ ПЕРОМ ОПИСАТЬ»

Уволенный заведующий отделением анестезиологии и реанимации БСМП Витебска доктор Владимир Мартов — о том, что последовало за его обращением к руководству Минздрава.

— Для моего поколения наше все — это фильм «17 мгновений весны». Лиознова — это наша Лени Рифеншталь, гениальная, как и должно быть...

«Наши успехи неоспоримы», — читает Штирлиц через плечо Габи текст новой колонки какой-то гитлеровской газетенки. И не поспоришь! Это вечно)) — пишет Владимир Мартов. — Вообще же идти с папочкой с документиком против Гиммлера на прием к самому Гиммлеру — так себе идейка. И все же Штирлиц считал тот день на приеме у Гиммлера самым удачным в его жизни, хотя и был на грани провала.

Так и мое обращение к министру здравоохранения в день ЧП 8.01.2021 — так себе поступок. Приехала комиссия от самого министра, мне дали выговор и в конце концов уволили.

Сейчас выяснилось, что комиссия, направленная 13.01 министром по моему обращению, не была в курсе про проблемы с перебоями в доставке кислорода у меня в БСМП. Они даже не знали, по какому поводу их к нам направили.

А теперь поперло такое, что ни в сказке сказать, ни пером описать. Комиссия за комиссией, выступление в СМИ медицинских начальников разного ранга.

Новая вводная: оказывается, теперь уже кислород не важен...

До этого я много лет слышал, что анализы не лечат. А когда заканчивались лекарства — слышал, что они тоже не лечат.

Теперь вот кислород не лечит.

Все они, вот эти медицинские начальники — они прекрасны!

Сейчас наступает этап словесной эквилибристики: пациенты ведь все равно умирают от коронавирусной инфекции!

Если пациенту не хватило лекарства — он умер от ковида.

Если пациенту не хватило аппарата ИВЛ — он умер от ковида.

И даже если пациенту не хватило кислорода — он все равно умер от ковида.

И не поспоришь! «Наши успехи неоспоримы!»

gazetaby.media

ФІНАНСЫ

ПА $500 НЯМА І БЛІЗКА

45,5% беларусаў жывуць менш як на 193 даляры ў месяц. Гэта лічбы афіцыйнай статыстыкі.

1290 рублёў — такі сярэдні заробак дае афіцыйная статыстыка па Беларусі ў студзені. Гэта намінальны налічаны сярэдні заробак, то бок бяз выплаты ўнёскаў і падаткаў, так званае брута. Па сярэднім курсе за студзень — гэта 503 даляры.

Сярэдні заробак па краіне ўлічвае і самыя вялікія, і самыя нізкія заробкі, у выніку дае сярэднюю велічыню. Але ў рэальнасьці асноўная маса беларусаў жыве на нашмат меншыя грошы.

Толькі 8,7% маюць на месяц 411 даляраў і больш

Белстат апублікаваў статыстыку па сярэднедушавых рэсурсах беларусаў на месяц. Гэта выбарачнае дасьледаваньне хатніх гаспадарак, якое ўключае ў сябе людзей усіх узростаў (тых, хто не працуе — таксама).

Паводле гэтага дасьледаваньня, 45,5% беларусаў маюць на месяц менш, чым 500 рублёў, або 193 даляры. Гэта 4,2 мільёна чалавек.

1,5% беларусаў маюць даход меншы, чым 200 рублёў на месяц, 2,6% — меншы, чым 300 рублёў. І толькі 8,7% маюць даход, большы за 1000 рублёў або 411 даляраў.

Іншае афіцыйнае дасьледаваньне кажа пра сумы, на якія жыве сям'я ў месяц. Паводле яго, у сярэднім адна хатняя гаспадарка (сям'я) мае 1458,9 рубля на месяц. У сям'і можа быць і адзін чалавек, але часьцей больш. Найменшы даход сем'і маюць у сельскай мясцовасьці — 1207,7 рубля на месяц.

Сярэдні расход на месяц на адну гаспадарку — 1391,2 рубля, найбольш з гэтага (73,9%) людзі трацяць на спажывецкія расходы: харчаваньне, вопратка, аплата паслуг.

Для параўнаньня, сярэдні даход сям'і ў Нямеччыне (дасьледаваньне 2018 году, робіцца раз на 5 гадоў) — 3726 эўра на месяц, сярэднія траты — 2704 эўра. На чацьвёртым месцы па тратах, пасьля аплаты жыльля, транспарту і харчаваньня, — забавы і адпачынак.

Доўгі час афіцыйныя ўлады Беларусі ганарыліся сярэднім заробкам 500 даляраў, які намінальна «па сярэдняму» усё ж выходзіць паводле афіцыйнай статыстыкі. І ў параўнаньні з такімі краінамі, як Малдова і Ўкраіна, гэта глядзелася няблага.

Напрыклад, у 2018 годзе сярэдні заробак у Беларусі быў 420 даляраў, у Малдове — 245, ва Ўкраіне — 180.

Але цяпер Малдова перагнала Беларусь па сярэднім заробку: 520 даляраў у рэальным сэктары напрыканцы 2020 году (у Беларусі — 503 даляры). Ва Ўкраіне сярэдні заробак набліжаецца да 500 даляраў (444 даляры ў студзені).

"Радыё Свабода"

Заснавальнік і рэдактар: Гаравы Леанід Антонавіч

Адрас рэдакцыі: 211573, г. Гарадок, вул. Гагарына, д.30Б, кв.16. E-mail: leo592202@gmail.com Тэл. 8-02139-5-08-52, маб. + 375(29)6723842 (V), Газета выдаецца з сакавіка 1998 г.

Падпісана да друку 30.03.2021 у 18.20
Наклад: 290 асобнікаў.
Выдаецца адзін-два разы на месяц на беларускай і расійскай мовах.

Рэдакцыя можа друкаваць артыкулы дзеля палемікі, не падзяляючы пазіцыі аўтараў.
Друкуецца на абсталяванні аднадумцаў.
Распаўсюджваецца бясплатна дабраахвотнікамі.